

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАБИНЕТА МИНИСТРОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

О МЕРАХ ПО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ СИСТЕМЫ АГРОХИМИЧЕСКОГО АНАЛИЗА ПОЧВ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ, ПОВЫШЕНИЮ ПЛОДОРОДИЯ ПОЧВ ПОСЕВНЫХ ЗЕМЕЛЬ

г. Ташкент,

18 июня 2019 г.,

№ 510

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ТУПРОҚНИНГ АГРОКИМЁВИЙ ТАҲЛИЛ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ, ЭКИН ЕРЛАРИДА ТУПРОҚНИНГ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида» 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон [Фармони](#) ҳамда «Мева-сабзавотчилик соҳасида қишлоқ хўжалиги кооперациясини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2019 йил 14 мартдаги ПҚ-4239-сон [қарори](#) ижросини таъминлаш ҳамда тупроқ унумдорлигини сақлаш ва ошириш, қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг озуқа моддалари билан таъминланганлик даражасини доимий кузатиб бориш, қишлоқ хўжалиги экинларининг минерал ўғитларга бўлган илмий талабини аниқлаш учун агрокимёвий картограммаларни ишлаб чиқиш, минерал ўғитлардан тупроқнинг ҳолати ва экин турига мувофиқ контурлар кесимида табақалаштириб фойдаланиш тизимини йўлга қўйиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамда Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси томонидан Сув хўжалиги вазирлиги, Молия вазирлиги, Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги билан биргаликда ишлаб чиқилган:

Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини олиб бориш тартиби тўғрисида низом [1-иловага](#) мувофиқ;

Суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш ва агрокимёвий картограммаларини ишлаб чиқиш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари таркибидаги пестицидлар, нитратлар ва оғир металл тузларининг қолдиқ миқдорини аниқлаш тизимини жорий этиш бўйича чора-тадбирлар режаси [2-иловага](#) мувофиқ тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Мева-сабзавотчилик соҳасида қишлоқ хўжалиги кооперациясини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2019 йил 14 мартдаги ПҚ-4239-сон [қарорига](#) мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан 2019 йилдан бошлаб суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерлари тупроғини, ҳар йили умумий майдоннинг камида 20 фоизи ҳисобидан келиб чиқиб, таҳлил қилиш ва агрокимёвий картограммаларни ишлаб чиқиш;

қишлоқ хўжалиги ерларининг балл бонитетини, ҳар бир дала контури бўйича тупроқ таркиби, озуқа элементлари, фосфор ва калий билан таъминланганлик даражаси бўйича агрокимёвий картограммалар тузиш ва улар асосида қишлоқ хўжалиги экинларида қўлланадиган органик ва минерал ўғитларнинг йиллик меъёрларига тегишли тузатишлар киритиш, шунингдек, органик ва минерал ўғитлардан самарали фойдаланиш бўйича тавсиялар тайёрлаш;

суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг озуқа моддалари билан таъминланганлик даражаси бўйича электрон картограммаларни тузиш, агрокимёвий маълумотлар базасини замонавий географик ахборот тизими технологияларидан кенг фойдаланган ҳолда яратиш, уларнинг даврий ўзгаришларини таҳлил қилиб бориш;

дала шароитида тупроқ ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларидан намуналар олиб, уларнинг таркибидаги пестицид ва нитрат қолдиқлари миқдорини таҳлил қилиш ҳамда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларни етиштирган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларида пестицид ва нитрат қолдиқлари миқдори кўрсатилган гувоҳномалар билан таъминлаш;

сув ва ўсимлик таркибидаги минерал ва органик ўғитларнинг кимёвий таҳлилини ўтказиш учун махсус замонавий стационар ва кўчма лабораторияларни ташкил этиш;

ҳар йили ўрганилган вилоятларнинг (туманлар) суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг озуқа элементлари билан таъминланганлик даражаси бўйича тегишли хулоса ва тавсияларни тайёрлаш ҳамда маҳаллий

ҳоқимликларга минерал ва органик ўғитлардан тўғри ва оқилона фойдаланиш юзасидан тушунтириш ишларини олиб борсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат кўмитаси ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг таклифлари асосида суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларининг ҳар йили камида 20 фоизида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилларини олиб бориш ҳамда агрокимёвий картограммалар ишлаб чиқиш харажатлари учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрларида маблағлар назарда тутилишини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат кўмитаси ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳар йили бюджетдан ажратиладиган маблағлар ҳисобидан сув ва ўсимлик таркибидаги минерал ва органик ўғитларнинг кимёвий таҳлилинини ўтказиш имконини берувчи махсус замонавий стационар ва кўчма лабораториялар ташкил этилишини таъминласин.

4. Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат кўмитасининг «Тупроқ бонитировкаси» шўъба корхонаси негизида «Тупроқ таркиби ва репозиторийси, сифати таҳлил маркази» давлат унитар корхонасини (кейинги ўринларда Марказ деб аталади) ташкил этиш бўйича таклифи маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат кўмитаси белгиланган тартибда Марказнинг устави ва тузилмасини тасдиқласин ҳамда унинг фаолияти йўлга қўйилишини таъминласин.

5. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзагрокимёҳимоя» ва «Ўзкимёсаноат» акциядорлик жамиятлари билан биргаликда:

ҳар йили минерал ўғитларни ишлаб чиқариш ва реализация қилиш балансини шакллантиришда тупроқнинг озуқа моддалари билан таъминланганлик ҳолати ва илмий асосланган эҳтиёжи инобатга олиниши;

илмий асосланган эҳтиёжга мувофиқ қишлоқ хўжалиги экинлари учун ажратилган минерал ўғитлар табақалаштирилган ҳолда жойларга етказилишини таъминласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамда Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат кўмитасига тупроқнинг агрокимёвий таҳлилинини ўтказиш, турли қишлоқ хўжалиги экинлари учун замонавий смарт (ақлли) ўғитлаш тизимини яратиш, агрокимёвий услубий кўрсатмаларни такомиллаштириш, хорижий давлатларнинг минерал ўғитларни самарали қўллаш технологиялари ва тажрибаларини ўрганиш ва амалиётда қўллаш

бўйича илмий-техник давлат гранти лойиҳаларини молиялаштириб бориш вазифаси юклансин.

7. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат кўмитаси суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида ўтказилган тупроқнинг агрокимёвий таҳлиллари натижалари, шунингдек, тупроқ унумдорлиги пасайишига йўл қўйган ердан фойдаланувчилар тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Агросаноат мажмуи устидан назорат қилиш инспекциясига доимий равишда таҳлилий маълумотлар киритиб борсин.

8. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — молия вазири Ж.А. Қўчқоров ҳамда Бош вазирнинг аграр ва озиқ-овқат соҳаларини ривожлантириш масалалари бўйича маслаҳатчиси А.Д. Вахабов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. АРИПОВ

Тошкент ш.,
2019 йил 18 июнь,
510-сон

Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 18 июндаги 510-сон [қарорига](#)
1-ИЛОВА

Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини олиб бориш тартиби тўғрисида

НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом қишлоқ хўжалиги экин ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини олиб бориш тартибини белгилайди.

Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

агрокимёвий таҳлил — тупроқ таркибидаги ўсимлик учун зарур озуқа элементларининг ҳаракатчан шакллари (ҳаракатчан фосфор, алмашувчан калий) ва гумус миқдорини аниқлаш;

агрокимёвий картограмма — тупроқдаги ўсимлик ўзлаштира оладиган озуқа элементлари — ҳаракатчан фосфор, алмашувчан калий ва гумус билан таъминланганлик даражасини кўрсатиб берадиган, ранглар билан ажратиладиган картограмма;

тупроқнинг агрокимёвий таҳлили даврийлиги — навбатдаги тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш оралиғига бўлган давр;

аралаш намуна — оддий майдончанинг бир неча нуқталаридан олинган алоҳида тупроқ намуналарининг аралашмаси;

оддий майдонча — битта аралаш намуна билан тавсифланадиган суғориладиган қишлоқ хўжалиги ер майдони;

ер участкаси — давлат ер кадастри ҳужжатларида аниқ чегарага эга бўлган майдон, жойлашган ўрни, ҳуқуқий мақоми ва бошқа тавсифлари кўрсатилган ер фондининг қисми;

гумус — тупроқнинг ўсимлик ва ҳайвонот қолдиқлари асосида кечадиган биокимёвий реакциялар натижасида ҳосил бўладиган мураккаб таркибли ўзига хос органик қисми;

суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерлари — суғорма деҳқончиликда фойдаланиладиган ерлар;

тупроқ — сув, ҳаво, организмлар ва инсон фаолиятининг биргаликдаги таъсирида литосферанинг юза қатламида юзага келадиган, генетик жиҳатдан боғлиқ қатламлардан (тупроқ профилини шакллантиришдан) иборат жонли ва жонсиз табиатга хос бир қатор хусусиятларга эга бўлган махсус табиий маҳсулот;

тупроқ таҳлили — тупроқ таркибидаги гумус ва озуқа элементлари миқдорини аниқлашнинг кимёвий усуллари.

2. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили маълумотлари ва шу асосда тузилган агрокимёвий картограммалар суғориладиган қишлоқ хўжалиги ер майдонларида минерал ва органик ўғитлардан тупроқнинг гумус ва озуқа моддалари билан таъминланганлик даражасини ҳисобга олиб, табақалаштирган ҳолда фойдаланиш учун асос бўлади.

Суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлили натижаларидан қуйидагиларда фойдаланилади:

тавсиялар ва илмий асосланган ўғитлаш тизимини ишлаб чиқиш;
экологик тоза қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш ва суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларидан самарали фойдаланиш;
ер фондидан жорий ва кўп йиллик фойдаланишни режалаштириш.

3. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили ҳуқуқий ҳолати тегишли ҳужжат (ваколатли органнинг қарори) асосида белгиланган ёки туманнинг ер кадастри дафтарида тегишли ёзув билан қайд этилган барча суғориладиган қишлоқ хўжалиги ер майдонларида ўтказилади.

4. Суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказишда илмий-услубий раҳбарлик «Давергеодезкадастр» қўмитасининг Тупроқшунослик ва агрокимё илмий-тадқиқот институти томонидан амалга оширилади.

5. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини амалга ошириш тартиби [иловадаги](#) схемага мувофиқ олиб борилади.

2-боб. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини олиб бориш ишларини ташкил этиш

6. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш буюртмачиси — «Давергеодезкадастр» кўмитаси ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлиги:

тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш режаларини тузиши;

вилоят ҳокимликларини тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш режасидан хабардор қилиши;

тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш бўйича сарф-харажатлар сметасини ишлаб чиқиши ва бажарувчи билан шартнома тузиши;

тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш дастурини тасдиқлаши;

тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш муддатини ҳамда назорат қилиш тизимини белгилаши;

тупроқнинг агрокимёвий таҳлили якуний маълумотларини қабул қилиш, кўриб чиқиш ва унинг натижаларини ер кадастри ҳужжатларига киритиши лозим.

7. Туман ҳокимликлари:

Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили ишларини ташкил этиш ва ўтказиш бўйича тегишли фармойишни қабул қилади.

Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш учун зарур бўлган материалларни тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказувчисига тақдим этади.

8. Тупроқнинг ҳайдалма қатламидаги гумус, ҳаракатчан фосфор, алмашувчан калий миқдори даврий равишда олиб бориладиган тупроқнинг агрокимёвий таҳлили натижалари асосида аниқланади.

Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерлари учун ҳар беш йилда ва давлат нав синаш участкалари ва тажриба хўжаликлари учун ҳар икки йилда ўтказилади. Ердан фойдаланувчиларнинг талабига кўра, тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш муддати қисқартирилиши мумкин.

3-боб. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказишга тайёргарлик кўриш

9. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказувчи («Давергеодезкадастр» кўмитаси ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлиги тизимидаги ташкилотлари) «Давергеодезкадастр» кўмитаси ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлиги томонидан тасдиқланган техник топшириққа асосан ушбу ишларни ўтказиш учун тегишли шартномани тайёрлайди ва тасдиқлаш учун буюртмачига тақдим этади.

10. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказишга тайёргарлик кўриш тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказувчи томонидан амалга оширилади.

11. Суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш режасида ҳар йили бажариладиган ишларнинг ер турлари бўйича ҳажми, кимёвий таҳлил қилинадиган тупроқ

намуналарининг сони, уларни бажариш услублари белгиланган ҳолда кўрсатилади. Маъмурий туманлар бўйича ишларни бажариш навбати аниқланади. Маъмурий туманлар тупроқларининг агрокимёвий таҳлили бир дала мавсумида бажарилиши лозим.

12. Таҳлиллар ўтказилиши режалаштирилган суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқ майдонлари ушбу ишларни бажариш режалаштирилган йилдан олдинги йил 1 январь ҳолатидаги ер ҳисоботи бўйича аниқланади.

13. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш учун экспедиция дала гуруҳлари ташкил қилинади, гуруҳ таркиби ва мутахассислар сони бажариладиган ишлар ҳажми ва хусусиятидан келиб чиқиб аниқланади.

14. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказувчи ташкилот раҳбари бажариладиган ишларни режалаштириш, ташкил этиш, иш сифати ва шартномавий мажбуриятларга риоя қилиш бўйича шахсан жавобгар ҳисобланади.

4-боб. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили бўйича дала ишларини ташкил қилиш

15. Дала ишларини бажаришга киришиш арафасида мутахассислар керакли анжомлар, асбоб-ускуналар билан таъминланади.

16. Мутахассис туманга келгандан сўнг ўғитлар ва бошқа кимёвий воситаларни қўллаш, агротехник тадбирлар, ўтказилган мелиоратив ишлар, охирги 3-5 йилда қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлиги тўғрисидаги ва бошқа керакли маълумотларни йиғади.

17. Тупроқшунос-агрокимёгар паспортлаштириладиган участкалар (алоҳида ишлов берилувчи ёки иш майдонлари) схемасини тузади.

18. Бирлаштирилган тупроқ намуналари экинларнинг бутун вегетация даврида олинади.

19. Фақат органик ўғитлар қўлланиладиган далалардан бирлаштирилган тупроқ намуналари экинларнинг бутун вегетация даврида олинади.

20. «Давергеодезкадастр» кўмитаси ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг тегишли ташкилотлари томонидан тайёрланган қишлоқ хўжалиги ерларидан фойдаланиш тарҳи, тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказишда, ер участкаси контурлари чегараси ва ишчи майдончалар чегараларини туширишда асос бўлиб хизмат қилади.

5-боб. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш учун бирлаштирилган тупроқ намуналарини олиш

21. Бирлаштирилган тупроқ намуналарини олиш маршрут йўналиши усули билан амалга оширилади.

22. Бирлаштирилган тупроқ намуналари оддий майдончадан олинади. Ҳар бир оддий майдончадан битта бирлаштирилган тупроқ намунаси олинади.

23. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш тупроқнинг хилма-хиллиги ва рельефининг жойлашувига мувофиқ танланади. Бунда, суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида оддий майдонча катталиги 5 гектарни ташкил қилади.

24. Мевали боғ ва узумзорлар кварталларга бўлингандан кейин ҳар бир квартал оддий майдонча ҳисобланади. Одатда, квартал катталиги 4,5 — 5 гектарни ташкил этади.

25. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказишда тупроқнинг унумдорлик ва агрокимёвий кўрсаткичларини белгиловчи таркиби қуйидагилардан иборат:

- а) чиринди (гумус);
- б) ҳаракатчан фосфор;
- в) алмашувчан калий.

26. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили натижалари бўйича агрокимёвий картограммалар ишлаб чиқилади.

27. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили натижалари хўжалик, туман, вилоят ва республика миқёсида умумлаштирилади.

6-боб. Суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерлари учун агрокимёвий картограммалар тузиш

28. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили натижасида аниқланган барча кўрсаткичлар бўйича хўжаликнинг суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерлари учун агрокимёвий картограммалар тайёрланади.

29. Муаллифлик картограммасининг асл нусхаси (оригинали) хўжаликда дала масштабида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказган мутахассислар томонидан тузилади.

30. Оддий майдончалар тупроқнинг агрокимёвий кўрсаткичлари бўйича амалдаги агрокимёвий гуруҳлаш градацияларини эътиборга олган ҳолда озуқа элементлари билан таъминланганлик гуруҳларига бирлаштирилади. Градацияларни ўзгартиришга йўл қўйилмайди.

31. Вилоят ва туманларнинг суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерлари учун агрокимёвий картограммалар ва дала паспортларини тузишда фойдаланиладиган барча материалларнинг бир нусхаси тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш учун тайинланган ташкилотларнинг архивида сақланади.

32. Тупроқнинг умумлаштирилган агрокимёвий тавсифи кўрсаткичлари турли усуллар: ўсимликлар озуқа элементлари миқдорининг ўртача қийматини аниқлаш йўли билан ёки аниқланадиган элементларнинг

миқдорлари бўйича фарқ қиладиган майдонлар нисбатини аниқлаш йўли билан белгиланади.

Ўсимликлар озуқа элементлари миқдорининг ўртача қийматини аниқлаш йўли қуйидагича амалга оширилади: алоҳида хўжаликларнинг агрокимёвий картограммалари ва аналитик ведомостлари асосида фермер хўжалиги ёки массив ҳудуди учун аниқланадиган кўрсаткичларнинг ўртача қийматини ҳисоблаш йўли билан қуйидаги формула асосида ҳисобланади:

$$Y = \frac{a_1 x_1 + a_2 x_2 + \dots + a_n x_n}{a_1 + a_2 + \dots + a_n} = \frac{\sum_1^n a_n x_n}{\sum_1^n a_n}$$

Бунда $a_1 \dots a_n$ — озуқа элементлари миқдори бўйича тегишли гуруҳга кирувчи тупроқ майдони ёки ушбу майдоннинг тадқиқ қилинган умумий майдондан фоиздаги улуши

$x_1 \dots x_n$ — ҳар бир гуруҳдаги кўрсаткичларнинг ўртача қиймати.

Тупроқдаги озуқа элементлари миқдори билан фарқланувчи майдонлар нисбатларини аниқлашда қишлоқ хўжалиги ер майдонлари турли нисбатларга эга 5-6 та гуруҳга ажратилади.

7-боб. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини якуний ведомостини тузиш

33. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили кўрсаткичларининг турли параметрлари бўйича майдонлар тақсимланишининг якуний ведомости майдонлар ҳисобланиши назарда тутилган барча ер турлари бўйича фермер хўжаликлари ва массивлар учун тузилади.

34. Ҳисоб-китоблар натижалари агрокимёвий картограмманинг экспликациясига ва озуқа элементлари миқдорларини сақловчи майдонлар тўғрисидаги ҳисоботлар якуний ведомостга ёзилади. Бу ведомостлар тупроқнинг агрокимёвий таҳлили бўйича тушунтириш хатларида келтирилади.

Тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказувчи ташкилотларда таҳлил натижаларини тизимлаштириш мақсадида тупроқнинг агрокимёвий таҳлили натижалари картотекаси тузилади.

35. Қишлоқ хўжалиги ташкилотларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлили натижалари карточкаси картотеканинг асосини ташкил этади. Картотекалар маъмурий туманлар бўйича гуруҳланади.

36. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили натижалари вилоят қишлоқ хўжалиги бошқармаси ва унинг туман бўлимларига, вилоят ер ресурслари ва давлат кадастри бошқармаси ҳамда унинг туман бўлимларига юк хатлари орқали топширилади.

37. Тупроқнинг агрокимёвий таҳлили бўйича якуний маълумотларни кўриб чиқиш юзасидан ҳар бир туманда комиссия тузилади. Мазкур комиссия таркибига туман ҳокимининг ўринбосари (раис), туман ер ресурслари ва

давлат кадастри бўлими бошлиқлари (раис ўринбосари), туман қишлоқ хўжалиги бўлими, туман фермер, деҳқон хўжалиқлари ва томорқа ер эгалари кенгаши бошлиқлари киритилади.

38. Туман комиссияси тупроқнинг агрохимёвий таҳлили бўйича якуний маълумотларни уни топширилган кунидан бошлаб 10 кун муддат ичида кўриб чиқади ва ишлаб чиқаришга татбиқ этиш учун туман ҳокимининг қарори билан тасдиқлайди.

Тупроқнинг агрохимёвий таҳлилини олиб бориш тартиби тўғрисида [низомга](#)
ИЛОВА

Тупроқнинг агрохимёвий таҳлилини амалга ошириш тартиби

СХЕМАСИ

Босқичлар	Ижрочилар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
I-босқич	Давергеодезкадастр кўмитаси ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (буюртмачи)	<p>Тупроқнинг агрохимёвий таҳлилини амалга ошириш режаларини тузади;</p> <p>туман ҳокимликларини тупроқнинг агрохимёвий таҳлилини ўтказиш режасидан хабардор қилади;</p> <p>тупроқнинг агрохимёвий таҳлилини ўтказиш бўйича сарф-харажатлар сметасини ишлаб чиқади, бажарувчи билан шартнома тузади;</p> <p>тупроқнинг агрохимёвий таҳлилини ўтказиш дастурини тасдиқлайди;</p> <p>тупроқнинг агрохимёвий таҳлилини ўтказиш муддатини ҳамда назорат қилиш тизимини белгилайди;</p> <p>тупроқнинг агрохимёвий таҳлили якуний маълумотларини қабул қилади, кўриб чиқади ва унинг натижаларини ер кадастри хужжатларига киритилишини таъминлайди.</p>	<p>хар йили январ ойида</p> <p>хар йили январ ойида</p> <p>хар йили I чорак (иш бажаришда олдин)</p> <p>хар йили I чорак</p> <p>хар йили январ февраль ойлари, тайёр бўлишиг кўра</p>
II-босқич	Туман ҳокимликлари	<p>Тупроқнинг агрохимёвий таҳлили ишларини ташкил этиш ва ўтказиш бўйича тегишли фармойишни қабул қилади;</p> <p>Тупроқнинг агрохимёвий таҳлилини ўтказиш учун зарур бўлган материалларни тупроқнинг агрохимёвий таҳлилини ўтказувчисига тақдим этади.</p>	<p>тупроқнинг агрохимёвий таҳлили ишлар бажарилиши тўғрисида хабарнома олингандан сўн 3 кун муддат</p>
III-босқич	Давергеодезкадастр кўмитаси ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлиги тизимидаги ташкилотлар (бажарувчи)	<p>Тупроқнинг ҳайдалма қатламидаги гумус, ҳаракатчан фосфор, алмашувчан калий миқдорини даврий равишда олиб бориладиган тупроқнинг агрохимёвий таҳлили натижалари асосида аниқлайди.</p> <p>Тупроқнинг агрохимёвий таҳлили: суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерлари учун ҳар беш йилда; давлат нав синаш участкалари ва тажриба хўжаликлари учун ҳар икки йилда ўтказилади.</p>	<p>даврий равишда</p> <p>хар беш йилда</p> <p>хар икки йилда</p>

Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 18 июндаги 510-сон [қарорига](#)
2-ИЛОВА

Суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш ва агрокимёвий картограммаларини ишлаб чиқиш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари таркибидаги пестицидлар, нитратлар ва оғир металл тузларининг қолдиқ миқдорини аниқлаш тизимини жорий этиш бўйича

ЧОРА-ТАДБИРЛАР РЕЖАСИ

Т/р	Амалга ошириладиган тадбирлар номи	Бажариш муддатлари	Масъуллар
Қишлоқ хўжалигида тупроқнинг агрокимёвий тадқиқот ишларини такомиллаштириш			
1.	Суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш ҳамда картограммаларини тузиш бўйича услубий кўрсатмаларни ишлаб чиқиш.	2019 йил июль	«Давергеодезкадастр» қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги
2.	Қорақалпоғистон Республикаси, Навоий ва Наманган вилоятларининг суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш ва агрокимёвий картограммаларини ишлаб чиқиш.	2019 йил июль — декабрь	«Давергеодезкадастр» қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Навоий ва Наманган вилоятлари ҳокимликлари
3.	Бухоро, Фарғона ва Хоразм вилоятларининг суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш ва агрокимёвий картограммаларини ишлаб чиқиш.	2020 йил январь — декабрь	«Давергеодезкадастр» қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Бухоро, Фарғона ва Хоразм вилоятлари ҳокимликлари
4.	Жиззах ва Қашқадарё вилоятларининг суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида	2021 йил январь — декабрь	«Давергеодезкадастр» қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги

Т/р	Амалга ошириладиган тадбирлар номи	Бажариш муддатлари	Масъуллар
	тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш ва агрокимёвий картограммаларини ишлаб чиқиш.		вазирлиги, Жиззах ва Қашқадарё вилоятлари ҳокимликлари
5.	Андижон, Сурхондарё ва Сирдарё вилоятларининг суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш ва агрокимёвий картограммаларини ишлаб чиқиш.	2022 йил январь — декабрь	«Давергеодезкадастр» кўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Андижон, Сурхондарё ва Сирдарё вилоятлари ҳокимликлари
6.	Тошкент ва Самарқанд вилоятларининг суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида тупроқнинг агрокимёвий таҳлилини ўтказиш ва агрокимёвий картограммаларини ишлаб чиқиш.	2023 йил январь — декабрь	«Давергеодезкадастр» кўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Тошкент ва Самарқанд вилоятлари ҳокимликлари
Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари таркибидаги пестицидлар, нитратлар ва оғир металл тузларининг қолдиқ миқдорини аниқлаш тизимини жорий этиш			
7.	Экспортга чиқариладиган барча қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари (мева, сабзавот, полиз ва бошқалар) таркибидаги пестицид ва нитрат қолдиқлари бўйича таҳлил хулосаларини олиш мақсадида лабораторияларни белгиланган тартибда аккредитациядан ўтказиш.	2019 йил июль-август	Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзстандарт» агентлиги, «Ўзагрокимёхимоя» АЖ
8.	Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари таркибидаги пестицидлар, нитратлар ва оғир металл тузлари қолдиқларини аниқлаш мақсадида дала шароитида намуналар олиб,	2019 йил сентябрь	Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзагрокимёхимоя» АЖ,

Т/р	Амалга ошириладиган тадбирлар номи	Бажариш муддатлари	Масъуллар
	лаборатория таҳлиллари асосида хулосалар бериш тизимини жорий этиш.		«Ўзстандарт» агентлиги
9.	Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқарувчилар томонидан етиштирилган қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилининг пишиб етилиши даврида омборга киритишдан, савдога чиқаришдан ва қайта ишлашдан олдин маҳсулотлар таркибидаги пестицидлар, нитратлар ва оғир металл тузлари қолдиқларини аниқлаш учун лаборатория таҳлилларини ўтказиш ва тегишли хулосалар бериш.	доимий	«Ўзагрокимёҳимоя» АЖ, фермер хўжаликлари, деҳқон хўжаликлари, қишлоқ хўжалиги кластерлари ва бошқа қишлоқ хўжалиги корхоналари
Қишлоқ хўжалиги экинларининг норматив ҳосилдорлигини белгилаш			
10.	Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларнинг суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерлари учун қишлоқ хўжалиги экинларини норматив ҳосилдорлигини амалдаги тартибга асосан тупроқлар ўртача бонитет бали билан қишлоқ хўжалиги экинлари, боғлар ва токзорларнинг тупроқ бонитетининг бир бонитет балига мос норматив ҳосилдорликнинг йиғиндисини сифатида ҳисоблаб чиқиш.	ҳар йили	«Давергеодезкадастр» кўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари

(Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 19.06.2019 й., 09/19/510/3307-сон)